

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 85 0 P 086429 23 Rev
Banjaluka, 11.04.2024. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Violande Šubarić, kao predsjednika vijeća, Biljane Majkić Marinković i Jadranke Stanišić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice S.Š.1 iz M., koju zastupa punomoćnik E.B., advokat iz M., protiv tuženih S.Š.2. iz R., M., koga zastupa punomoćnik Z.G., advokat iz T. i O.Š. iz D.R., M., koga zastupa punomoćnik M.Dž., advokat iz J., uz učešće umješača na strani drugotuženog M.Š. iz D.R., M., koju zastupa punomoćnik M.Dž., advokat iz J., radi utvrđenja bračne tekovine, vrijednost spora 31.000,00 KM, odlučujući o reviziji tužiteljice izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Doboju broj 85 0 P 086429 22 Gž od 21.03.2023. godine, na sjednici održanoj dana 11.04.2024. godine, je donio

PRESUDU

Revizija se odbija.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Doboju broj 85 0 P 086429 20 P od 27.06.2022. godine, odbijeni su tužbeni zahtjevi tužiteljice kojima je tražila: da se utvrdi da zajednički stečenu bračnu imovinu između tužiteljice i tuženog S.Š.2. čine pokretne stvari, hidrofor za vodu, pumpa, umivaonik i kada, te nepokretnosti, po ¼ kuće, dimenzije 9,00 x 8,00 površine 72 m² izgrađene na dijelu parcele označene sa k.č. broj 1510 B. njiva 4 klase površine 1690 m² upisane u p.l. 196 k.o. R.; da je tuženi O.Š. dužan trpjeti cijepanje navedene parcele na način da se formira nova parcela označena sa k.č. broj 1510/2 ukupne površine 254 m² na kojoj je izgrađena kuća dimenzija 9,00 x 8,00 površine 72 m² i oko kuće zemljište za redovnu upotrebu kuće 182 m², a sve kako je prikazano u nalazu i mišljenju vještaka geodetske struke R.M. od 08.03.2021. godine i skici lica mjesta kao prilog nalazu koji je sastavni dio presude, te da se tužiteljica i prvotuženi na temelju ove presude upišu kao suvlasnici i suposjednici sa dijelom od po ¼ na novoformiranoj parceli na kojoj je izgrađena kuća označena sa k.č. br. 1510/2 ukupne površine 254 m² (stav I).

Utvrđeno je da zajednički stečenu bračnu imovinu između tužiteljice i S.Š. čine pokretne stvari i to: PMV marke VW G. 4, pumpa, kuhinjski elementi gornji i donji, frižider sa komorom, G., električni šporet B., šporet na čvrsto gorivo alfa 9, trpezarijski sto sa stolicama, komoda za TV, plazma TV G., sećija ugaona, sto za dnevni boravak, ormari 2x trodijelni, krevet za spavanje, bračni, dječiji ormar dvodijelni, ležaj trosjedni 2x, sto za kompjuter, plakar za obuću, mašina za veš G., ogledalao za kupatilo, tepisi, zavjese (stav II).

Obavezana je tužiteljica da tuženima nadoknadi troškove postupka i to tuženom S.Š.2. u iznosu od 3.606,40 KM, a tuženom O.Š. u iznosu od 4.934,18 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od dana 27.06.2022. godine, pa do isplate (stav III).

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Doboju broj 85 0 P 086429 22 Gž od 21.03.2023. godine, žalba tužiteljice je djelimično usvojena prvostepena presuda u dijelu kojim je odlučeno o troškovima postupka (stav III izreke) ukinuta i predmet u tom dijelu vraćen prvostepenom sudu na ponovno odlučivanje, dok je u preostalom dijelu žalba tužiteljice odbijena i prvostepena presuda, u pobijanom odbijajućem dijelu odluke o tužbenom zahtjevu (stav I izreke), potvrđena.

Blagovremeno izjavljenom revizijom tužiteljica pobija drugostepenu presudu, u dijelu kojim je odbijen tužbeni zahtjev, zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava. Predlaže da se osporeni dio drugostepene presude preinači ili ukine.

Tuženi su dali odgovore na reviziju u kojima tvrde da revizija nije osnovana i predlažu da se odbije.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora su zahtjevi tužiteljice da se utvrdi da zajedničku imovinu stečenu u braku između tužiteljice i S.Š.2. (u daljem tekstu: prvotuženi) čine pokretne stvari i da nepokretnosti bliže označene u izreci prvostepene presude predstavljaju imovinu bračnih supružnika stečenu u porodičnoj zajednici i da se obaveže tuženi O.Š. (u daljem tekstu: drugotuženi) trpjeti cijepanje parcele koja je predmet spora i da se tužiteljica i prvotuženi na osnovu iste presude upišu kao suvlasnici i suposjednici sa dijelom od po 1/4 na novoformiranoj parceli.

Na osnovu rezultata cijelog postupka prvostepeni sud je utvrdio: da su tužiteljica i prvotuženi zaključili brak ...1992., te da su tokom trajanja bračne zajednice stekli troje zajedničke djece, da je do prekida faktičke zajednice života između supružnika došlo 2016. godine, kada je tužiteljica napustila prvotuženog, a njihov brak je prestao razvodom 2019. godine; parcela koja je predmet spora je u svojini drugotuženog, istu je stekao naljeđem, te na predmetnoj parceli bila sagrađena kuća u vrijeme kad su tužiteljica i prvotuženi zaključili brak; da su tužiteljica i prvotuženi živjeli u zajedničkom domaćinstvu sa drugotuženim i M.Š. (u daljem tekstu: umješač), koji su roditelji prvotuženog; da su za vrijeme rata u BiH stranke napustile nepokretnosti u kojima su do tada zajedno živjeli; da je kuća uslijed ratnih dejstava srušena i nakon rata (2000. godine) obnovljena tako da je sagrađena nova kuća koja u naravi predstavlja objekat na sprat, sa dva odvojena stana u prizemlju i na sprat; da su tužiteljica i prvotuženi nakon što je kuća sagrađena koristili sprat iste; da je nova kuća sagrađena najvećem dijelu sredstvima humanitarne organizacije (donacijama građevinskog materijala), i da je zahtjev za dobijanje donatorskih sredstava potpisao drugotuženi; da su tužiteljica i prvotuženi pomagali u izvršavanju pojedinih radova pri gradnji sporne kuće; da je sve poslove ugovaranja radova sa majstorima i njihovo plaćanje vršio drugotuženi; da su umivaonik i kada dobijeni od donatora, dok su hidrofor i pumpa kupljeni sredstvima drugotuženog.

Na prednjem utvrđenju prvostepeni sud temelji zaključak da su predmetnu kuću izgradili drugotuženi i umješač kao bračni supružnici, da donatorska sredstva uložena u obnovu predmetne kuće predstavljaju zajedničku imovinu drugotuženog i umješača i da

njihovu zajedničku imovinu čine i umivaonik, kada, hidrofor i pumpa i da tužiteljica nije dokazala da navedena imovina predstavlja zajedničku bračnu tekovinu definisanu odredbom člana 270 stav 5. Porodičnog zakona ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj 54/02, 41/08, 63/14 i 56/19- u daljem tekstu: PZ) koju su stekli ona i prvotuženi. Na navedenim razlozima temelji se odbijajuća odluka o tužbenim zahtjevima sadržana u stavu I izreke prvostepene presude.

Drugostepeni sud je prihvatio utvrđenja prvostepenog suda, pozvao se na odredbe člana 270. stav 5, 272. stav 1. i 273. stav 1. PZ, i našao da je pravilno stanovište prvostepenog suda da tužiteljica nije dokazala da predmetne nepokretnosti i umivaonik, kada, hidrofor i pumpa predstavljaju zajedničku u braku stečenu imovinu tužiteljice i prvotuženog, te je žalbu tužiteljice izjavljenu protiv odbijajućeg dijela odluke o tužbenim zahtjevima odbio.

Nižestepene presude su pravilne iz slijedećih razloga.

Revizija insistira na tvrdnji da je prvotuženi dobio donatorska sredstva za izgradnju sprata predmetne kuće i da je sprat građen za tužiteljicu i prvotuženog kao bračne supružnike i slijedom toga ukazuje na pogrešnu primjenu materijalnog prava.

Tužiteljica tvrdi da su predmetna kuća, sagrađena za vrijeme trajanja porodične i bračne zajednice i da su donatorska sredstva za izgradnju sprata dodijeljena njoj i prvotuženom i da je ona zajednički sa tuženima učestvovala u izgradnji kuće, kao i opremanju sprata kuće pokretnim stvarima, da je njen udio u sticanju zajedničke imovine u bračnoj i porodičnoj zajednici $\frac{1}{4}$.

Nije sporno da je kuća sagrađena 2000. godine, na mjestu ranije postojeće kuće koju su gradili drugotuženi i umješač (roditelji prvotuženog), a koja je u toku ratnih dejstava porušena, i da je objekat sagrađen na zemljištu koje je u svojini drugotuženog.

S obzirom da je predmetna kuća sagrađena 2000. godine, za razrješenje ove pravne stvari, u smislu odredbe člana 344. stav 2. Zakona o stvarnim pravima (Službeni glasnik Republike Srpske, broj 124/08, 58/09, 95/11, 60/15, 18/16 i 107/19), relevantne su odredbe Zakona o osnovnim svojinsko pravnim odnosima („Službeni list SFRJ“ broj 6/80 i 36/90, te „Službenik glasnik Republike Srpske“ broj 38/03 - u daljem tekstu: ZOSPO).

Prema odredbi člana 18. ZOSPO u slučajevima i pod uslovima određenim zakonom može postojati pravo zajedničke svojine (stav 1.). Zajednička svojina je svojina više lica na nepodijeljenoj stvari kada su njihovi udjeli određivi ali nisu unaprijed određeni (stav 2.).

Odredbom člana 20. ZOSPO propisano je da se pravo svojine stiče po samom zakonu, na osnovu pravnog posla i nasljeđivanjem (stav 1.).

Sticanje koje predstavlja bračnu tekovinu ostvaruje se ne samo u zajednici koju čine muž i žena, već i u široj porodičnoj zajednici, pri čemu je svaki supružnik ovlašten da prema ostalim članovima te šire zajednice štiti stečenu imovinu koja zajednički pripada supružnicima. U takvoj situaciji ukupni suvlasnički dio supružnika u odnosu na suvlasničke dijelove ostalih članova šire porodične zajednice ima se utvrditi prema kriterijima koji važe za sticanje suvlasništva (dokazani faktički doprinos), a zatim se tako utvrđeni suvlasnički dio ima podijeliti između supružnika po pravilima koji važe za diobu zajednički stečene imovine.

Članovi porodične zajednice mogu se sporazumjeti da zajedničkim radom stiču određene stvari u smislu odredbe člana 18. ZOSPO. Ako nisu drugačije ugovorili, pretpostavlja se da je njihova volja bila da zajedničkim radom pribave pravo susvojine na

određenoj stvari, pa prema tome i na zgradi, srazmjerno svom doprinosu. Visina udjela svakog od članova porodične zajednice određuje se prema obimu njegovog doprinosa u izgradnji, računajući pri tome sve oblike tog doprinosa. Sporazum se može odnositi i na to da se nepokretnost odnosno njen dio stiče u korist određenih članova porodične zajednice.

Kada je zgrada podignuta za vrijeme trajanja porodične zajednice na osnovu sporazuma njenih članova sposobnih za privređivanje, onda takav sporazum, sa izraženom namjerom da se gradnja vrši za sve ili za određene članove porodične zajednice, predstavlja odlučnu činjenicu u pogledu sticanja svojine građenjem za članove te zajednice. Za sticanje prava susvojine nadogradnjom sprata takođe je potreban sporazum, odnosno odobrenje vlasnika nepokretnosti (zemljišta i zgrade koja se nadograđuje).

Za svoje tvrdnje da se radi o građenju u porodičnoj zajednici tužiteljica je bila u obavezi, shodno raspravnom načelu iz odredbe člana 7. stav 1. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“, broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09, 61/13 i 27/24 -u daljem tekstu: ZPP) i pravilu o subjektivnom teretu dokazivanja iz odredbe člana 123. stav 1. ZPP, da dokaže da su predmetne nekretnine stečene zajedničkim radom i sredstvima članova porodične zajednice, u namjeri da iste budu njihove, te da je bio postignut dogovor između članova porodične zajednice o takvom sticanju.

Ove, po materijalnom pravu relevantne činjenice, ocjenom izvedenih dokaza nisu utvrđene, pa je tužbeni zahtjev za sticanje prava svojine na nepokretnostima valjalo odbiti primjenom pravila o objektivnom teretu dokazivanja iz odredbe člana 126. ZPP u vezi sa odredbama člana 18. i 20. ZSPO.

Iz navedenih razloga nije osnovana revizija tužiteljice, pa je istu, na temelju odredbe člana 248. ZPP, valjalo odbiti.

Predsjednik vijeća
Violanda Šubarić

Za tačnost opravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Aćić